

podněty k reformě menšinové ochrany, jež byly předneseny v orgánech Společnosti národů. Dochází k názoru, že se Československo snažilo vyhnouti mezinárodnímu řešení menšinové otázky a za to se snažilo urovnati věci tyto uvnitř státu. — Byla-li první část díla věnována otázce národních menšin v právu mezinárodním, je část druhá věnována opět se stejnou důkladností těmto vnitřním snahám, t. j. otázce národních menšin z hlediska právního řádu Československé republiky. Jsou zde probrány jednak všeobecné předpisy a ustanovení zákonů a vlád. nařízení o sčítání lidu, která se dotýkají národních menšin, jakož i vylíčen vývoj jazykového práva na území republiky od plenimárního rozhodnutí ze dne 19. III. 1919 (Boh. V.) až po definitivní úpravu tohoto práva. V tomto oddíle je také pojednáno o užívání jazyků stát. orgány, samosprávnými korporacemi a o užívání jazyků v Národním shromáždění a připojeny statě o povinnosti znalosti jazyka a o řízení o stížnostech v jazykových záležitostech. Závazkům kulturního rázu vzhledem k národním menšinám je věnován další oddíl, který předchází podrobnému vyřešení otázky stát. občanství, a to jak podle zákona z r. 1920, tak i podle zákona z r. 1926. Samostatná kapitola jedná o právním postavení Podkarpatské Rusi v Československé republice. Je v ní probrána historie jejího připojení k republice, definitivní její organizace, přechodná ustanovení o dnešní prozatímní organizaci a jazykové právo platící na jejím území. — V závěru klade si autor otázku, zda lze vůbec mluvit o jednotném právu na ochranu menšin a přisvědčuje na tuto otázku, pokud jde o právo mezinárodní. Pokud se ale jedná o samotné Československo, je toho názoru, že lze stěží mluvit o samostatném a jednotném právu národním a menšinovým. Přimlouvá se, aby při definitivním řešení menšinové otázky bylo vycházeno menšinám co nejvíce vstříc, aby za to od nich byly získány věcně hodnotné záruky spolupráce, loyality a patriotismu. — V dodatcích je ke knize připojen text československo-polské smlouvy z r. 1920 a francouzský dopis ministra Beneše z 5. IV. 1923 sekretariátu Společnosti národů.

Peterka.

Dr. Václav Paleček: Die israelitische Religionsgesellschaft. Otisk ze »Slovníku veřejného práva československého«. Přeložil Dr. F. K. Pick. Brno 1932. R. M. Rohrer, ss. 81 in 12°. Dr. Paleček, ministerský rada m. š. a n. o. (legislat. odbor), zpracoval první systematicky právní poměry náboženské společnosti israelické doby nejnovější. Po stručném přehledu historickém podává autor ve dvou oddílech právo platné v zemích historických a právo platné na Slovensku a Podkarpatské Rusi, které jest charakterisováno svou komplikovaností. V jednotlivých pododdílech pojednává se o teritoriálním a osobním podkladu, orgánech náboženských obcí, úřední moci a oboru působnosti jejich, dále o vyšších náboženských organizacích, státním dohledu a konečně o státních kultových úřadech. Překladatel Dr. Pick přidal k práci poznámky, které velmi pěkně doplňují tuto cennou informační příručku.

Dr. Rudolf Wierer.

Fedor Kovářik. Zážitky a dojmy ruského Čecha za carství. Prameny k dějinám vzájemných styků slovanských. Svazek II. Praha 1932. Nákl. Slovanského ústavu. 8° str. 346, cena 50 Kč. — Autor pobyl na Rusi plných 42 let (1878—1920), zprvu jako profesor reálky, později pak kadetského učiliště v Poltavě do roku 1911 a jako ředitel gymnasia v Konstantinogradu v Ukrajině. Jeho vzpomínky jsou tím cennější, ježto se zúčastnil vedle své činnosti pedagogické i podnikání zemědělského a docela i práce samosprávné. Jeho líčení jest souborem jednotlivých vzpomínek, které autoru zůstaly v paměti.

Právnicka zaujme nejvíce všestranný obraz organizace školství carského režimu, najmě středního. Autor ukazuje, že do posledních let před válkou byla péče o školství národní zcela zanedbána a přenechána řídké celkem snaze samosprávy a jednotlivých mecenášů. Střednímu školství naproti tomu byla věnována veliká pozornost,